

Veronika Gižová

**Adverbia *absolutely*, *completely* a *totally* v současných amerických televizních seriálech
(The adverbs *absolutely*, *completely* and *totally* in contemporary American soap operas)**

Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka didaktiky, 51 s.

Praha, září 2014

posudek oponenta

Bakalářská práce Veroniky Gižové se zabývá sémantickými a pragmatickými funkcemi anglických příslovcí *absolutely*, *completely* a *totally* v souvislosti s jejich syntaktickými rolemi. Tyto funkce zkoumá na materiálu excerpovaného ze scénářů epizod populárního amerického sitcomu *Friends* (*Přátelé*), tedy na materiálu, jehož jazyk se snaží imitovat spontánní mluvenou angličtinu. Cílem práce je zjistit, nakolik užívání těchto příslovcí odpovídá jejich primárnímu sémanticko-pragmatickému popisu (tedy jako adverbii vyjadřujících vysokou, respektive nejvyšší možnou míru nějaké vlastnosti) a nakolik se naopak můžeme setkat s inovativnějšími způsoby jejich užití (kupř. jako krátkých replik vyjadřujících souhlas či příslovečných určení indikujících jistotu či vysokou míru přesvědčení o pravdivosti dané výpovědi).

V teoretické části práce autorka stručně shrnuje základní poznatky o syntaktických, morfologických a sémantických vlastnostech zájmen. Terminologicky se opírá především o *Comprehensive Grammar of the English Language* autorů Quirka a kol. (1985), ale vychází i z novějších dílčích studií, jež se zaměřují na specifika jazykové struktury televizního dialogu (především pak o Quagliovu publikaci *Television Dialogue. The Sitcom Friends vs. Natural Conversation*, 2009). Kapitola poukazuje na provázanost syntaktických rolí adverbii v rámci větných celků či frází a jejich významem, respektive pragmatickou funkcí (v roli modifikátorů či příslovečných určení plní zkoumaná adverbia primárně funkci intenzifikační a emfatickou, zatímco v pozici samostatných replik mohou sloužit jako forma souhlasu nebo jako tzv. reakční signál, jímž dává posluchač mluvčímu verbálně najevo, že jeho řeč sleduje).

Pro svůj výzkum autorka použila volně dostupné neoficiální přepisy scénářů seriálu *Přátelé*. Tento seriál byl zvolen jednak pro svou vysokou sledovanost v době svého vysílání, jednak pro charakter svého jazyka, jež do značné míry odráží rysy současné neformální mluvené americké angličtiny. Z celkového počtu 129 výskytů příslovce *absolutely*, 77 *completely* a 297 *totally* vybrala autorka po 40 výskytech od každého ze zkoumaných adverbii, u nichž si následně všímala jejich větné funkce a s ní spojeného významu. Předložený rozbor zajímavým způsobem ukazuje na výrazné rozdíly v užívání jednotlivých synonym. Ze všech tří adverbii se v tomto ohledu jako nejrozmanitější jeví *totally*, které se sice nejčastěji vyskytuje ve funkci modifikátoru coby prostředek intenzifikace, ale objevuje se též v roli příslovečného určení i samostatné repliky vyjadřující souhlas mluvčího. Zároveň se ale v sedmi případech výskytu tohoto adverbia zdálo být těžké určit, zda se jedná skutečně o prostředek intenzifikační či zda nenese v těchto případech spíše funkci epistemickou (tj. zda nevyjadřuje jistotu ze strany mluvčího). Na základě tohoto faktu autorka upozorňuje na obecnější problémy spojené se sémantickou interpretací a hodnotí tyto případy jako tzv. *semantic blends*, tj. případy, v nichž se oba významy adverbia prolínají a proto je nelze spolehlivě určit. Na rozdíl od relativně variabilního *totally* dominují ve výskytech *absolutely* jednoznačně eliptické formy používané k vyjádření souhlasu, respektive k jeho zdůraznění, jak je možné pozorovat na velkém množství replik, v nichž se *absolutely* kombinuje s jedním či vícero souhlasnými výrazy (*yeah*, *okay*, *yes*, *um* atp.). *Completely* se naopak vyskytuje téměř výhradně ve funkci intenzifikační, ať už jako modifikátor či jako příslovečné určení. Kromě těchto základních funkcí u adverbii *totally* a *completely* navíc autorka identifikuje velice slabě zastoupenou, nicméně zajímavou dvojici výskytů, u nichž je možné adverbium

interpretovat jako výraz pohoršení/nesouhlasu (autorka tento význam označuje parafrází *shamelessly* – *You completely stole my answer, Yeah you like totally let him wash his feet in the pool of your inner power.*)

Předložená práce zpracovává velice zajímavé téma, jež od autorky vyžaduje důslednou práci v rovině jak syntaktické, tak sémantické analýzy. Samotný text práce je dobře strukturován a opatřen přehlednými tabulkami. Práci bohužel oslabují některé jazykové nedostatky, mezi něž patří chybné užívání členů a volba méně přehledných nebo nevhodných formulací či konstrukcí (*it has been settled upon Quirk et al.* – str. 8, *there seems to be discrepancy among the grammaticians* – str. 10, *whenever the three stops occur* – str. 43, občasné užití budoucího času při popisu provedeného výzkumu). Na několika místech rovněž není zcela jasný rozsah odkazování některých vět (str. 10 – *Duškova et al. list only a noun phrase as a target of modification [...] Quirk et al. and Biber et al. share a simile view*). Poslední odstavec v sekci 4.2 by rovněž bylo vhodnější zařadit spíše k metodologické části.

K práci bych ráda vnesla následující dotazy:

- Jaká byla motivace pro volbu klasifikace a terminologie užívané CGEL (ve srovnání s ostatními gramatickými příručkami)?
- Proč je na str. 31 *useless* hodnoceno jako adjektivum vyjadřující „inconvenience or inappropriateness“, zatímco na str. 32 jakožto „[adjective] denoting absence“?
- Co je přesně míněno termínem *inconspicuousness* v souvislosti s epistemickou funkcí adverbíí (str. 24)?
- Je v některých případech možné význam *semantic blends* disambiguovat na základě širšího jazykového nebo mimojazykového kontextu?
- Existuje (či existují) studie mapující jazykový vliv zkoumaného seriálu na televizní diváky nebo lze tento vliv pouze předpokládat na základě jeho vysoké sledovanosti?

Závěr:

Přes drobné výhrady splňuje bakalářská práce Veroniky Gižové požadavky na tento typ práce kladené. Doporučuji ji proto k obhajobě a předběžně hodnotím známkou *velmi dobrou*.

Mgr. Jiřina Popelíková

V Praze dne 1. 9. 2014